

stvách triedy *Festuco-Brometea*, zriedkavejšie je prítomný v xerothermných lemových bylinných spoločenstvách, odkiaľ preniká do uvoľnených a presvetlených porastov termofilných krovísk a dúbav. Veľký vplyv na rozšírenie druhu má človek, ktorý aktívne zasahuje do prirodzenej vegetácie a tým vytvára priaznivé podmienky na rýchle šírenie *Echium vulgare* na odkrytých, uvoľnených plochách.

Floristický element: submediteránno-euroázijský.

Rozšírenie na Slovensku. Hojný v panónskej oblasti, roztrúsený v karpatskej oblasti, kde zväčša chýba vo vyšších a chladnejších polohách nad 900–1000 m n. m.

Úžitkovosť. Medonosná rastlina.

2. *Echium russicum* J. F. Gmelin

Hadinec červený

lc.: Tab. 6, fig. 1, p. 54

Echium russicum J. F. Gmelin in Syst. Nat. 2: 323, 1791.

Syn.: *Echium rubrum* Jacq non Forskál – *E. italicum* S. G. Gmelin non L. – *E. creticum* Horvátovszky

Dvojročná srstnatá bylina, bez cibulkovitých štetín. Koreň zhrubnutý. Byl priama, jednoduchá, (30–)40–60(–100) cm vysoká, srstnatá. Prízemné listy na báze zúžené do dlhej stopky, kopijovito čiarkovité až úzko elipsovité. Dolné byľové listy stopkaté, kopijovito čiarkovité, horné sediace, úzko podlhovasté, končisté. Všetky listy srstnaté. Súkvetie úzky stravec krátkych závinkov. Kvety sediace, priame. Kališné úkrojky 4–5 mm dlhé, čiarkovité až kopijovito čiarkovité, dlhosrstnaté. Koruna ± súmerná, lievikoovitá, zvonku chlpatá, purpurovočervená, mäsovočervená alebo fialovopurpurová, zriedka biela, rúrka koruny 2-krát dlhšia ako kalich, lem koruny šikmý, 5-laločný. Tyčinky rôznobežné, všetky dlhšie ako korunná rúrka; nitky purpurovočervené alebo fialovopurpurové. Čnelka dlhá, chlpatá, blizna dvojite guľovitá. Tvrdky 2 mm dlhé, bradavičnaté.

Chromozóm y: $2n = 24$, okr. 8, Viničky (Hindáková et Májovský in Májovský et al. Acta Fac. Rerum. Nat. Univ. Comenianae, Bot. 16: 10, 1970).

Nomenklatorické poznámky. *E. russicum* J. F. Gmelin zahŕňa tetraploidné populácie ($2n = 24$) z východného Slovenska. Rastliny z okolia Muráňa a na západnom Slovensku sú diploidné ($2n = 12$), možno totožné s *E. rubrum* Jacq., čo však vyžaduje ďalšie štúdium.

Biológia, ekológia, fytoecológia. Hemikryptofyt. Kvitnutie jún–august. Rastie zriedkavo až vzácné v planárnom a kolínnom stupni na výslunných stráňach, stepných lúkach, skalných stepiach, odkiaľ ojedinele vniká aj na okraje presvetlených xerothermných dubových lesov, aj vo vinohradoch na starých, okrajových prielohoch a v riedkych kroviskách, zväčša na ľahších, piesočnatých, hlinitých, menej kamenistých, zásaditých až neutrálnych, humózných a na živiny stredne až dobre zásobených pôdach (najmä na černoziach z vápnitej spraše). Diagnostický druh